

Pasirengimas ugdymo turinio atnaujinimui

Projektas "Skaitmeninio ugdymo turinio kūrimas ir diegimas". Pagalba savivaldybėms ir mokykloms.

Kristina Paulikė

kristina.paulike@nsa.smm.lt

868647107

**Kodēl būtina atnaujinti
ugdymo turinj.
Kokios gali būtj kliūtys.**

Kodėl būtina atnaujinti ugdymo turinį

- Dėl globalizacijos ir greitai kintančių technologijų spartėja ir visą pasaulį apėmę socialiniai, ekonominiai bei aplinkosaugos iššūkiai.
- tam, kad žmonės sugebėtų valdyti pokyčius, jie **privalo turėti tinkamas kompetencijas**, kurias įgyti įmanoma tik užtikrinus kokybišką ir tinkamai suplanuotą švietimą.
- Dėl pasikeitusių technologijų ir kintančių aplinkos poreikių atsiras naujų ūkio šakų, taigi, ir nauji gebėjimai, kuriuos ateityje privalės turėti mokyklų absolventai, bus kitokie.
- Siekiant, kad mokiniai būtų parengti gyventi iššūkių ir galimybių kupiname pasaulyje, būtina patobulinti ugdymo turinį ir jo struktūrą.

Daugelyje šalių ir mokyklų matyti pastebimas posūkis prie XXI a. ugdymo turinio modelių, pavyzdžiui

1. Skaitmeninio ugdymo turinio.
2. Personalizuoto ugdymo turinio.
3. Tarpdisciplininio turinio ir kompetencijomis grindžiamo ugdymo turinio.
4. Lankstaus ugdymo turinio.

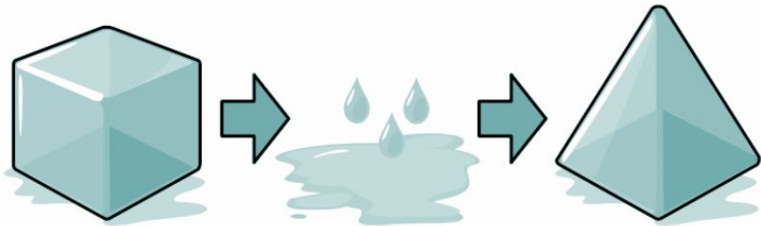
Kas trukdo laiku įgyvendinti pokyčius

1. **Vėlavimas pripažinti, kad reikia keisti ugdymo turinį**, atsiranda tada, kai nesugebama operatyviai identifikuoti, jog būtina reaguoti į demografinius ir visuomenėje vykstančius pokyčius (pavyzdžiui, į skaitmeninių technologijų įsigalėjimą arba globalizaciją) ir keisti ugdymo turinį.
2. **Vėlavimas priimti sprendimus** reiškia, kad pripažinus, jog reikia keisti ugdymo turinį, praeina tam tikras laikotarpis iki momento, kai priimamas sprendimas parengti būtinų pokyčių įgyvendinimo veiksmų planą, įskaitant ir laiką susitarti dėl pokyčių reikalingumo.
3. **Vėlavimas įgyvendinti pokyčius** atsiranda tada, kai dėl įgyvendinimui kilusių kliūčių arba jų paskatinusių veiksnių nei nauji tikslai, nei atnaujintame ugdymo turinyje numatyta tvarka nepradedama greitu laiku praktiškai taikyti mokyklose.
4. **Poveikio vėlavimas** reiškia, kad nuo momento, kai imtasi veiksmų, iki pastebėto jų poveikio mokiniams praėjo tam tikras laikotarpis.
5. **Suinteresuotųjų asmenų palaikymo stoka**: nacionaliniu lygmeniu, savivaldos, vadovų, visuomenės ir kt.
6. **Nepakankamas mokytojų pasirengimas, motyvacijos stoka arba pajėgumas** įgyvendinti reformas.
7. **Nevienodas pokyčių tempas** atskiruose regionuose, vietovėse ar mokyklose.

Pokyčių valdymo teorijos

K. Lewin pokyčių valdymo modelis

Atšildymas

Pokyčiui tinkamo klimato kūrimas.

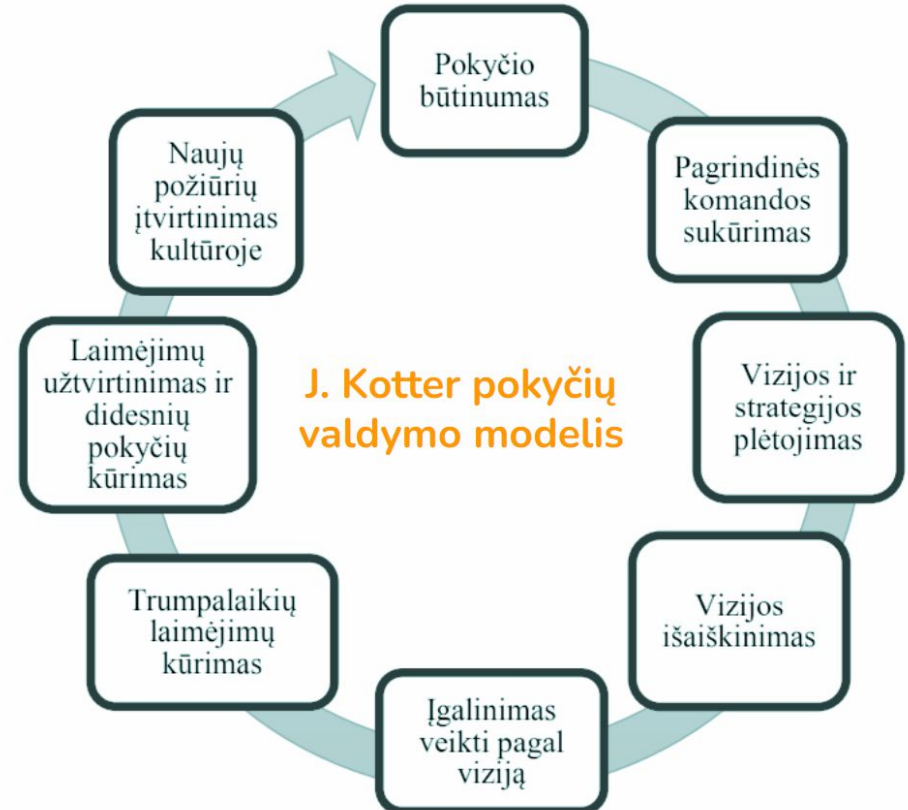
Keitimas

Visos organizacijos įdarbinimas ir įgalinimas.

Užšaldymas

Tobulinimas ir pokyčių išlaikymas.

J. Kotter pokyčių valdymo modelis

UTA įgyvendinimo rekomendacijos

- UTA komandos formavimas
- UTA veiksmų plano pasirengimas
- Pasirengimo UTA įšivertinimas
- Dokumentų analizė, aptarimai
- Komunikacijos UTA tema užtikrinimas
- Pasirengimo UTA stebėseną

Metodiniai patarimai savivaldybėms, mokykloms

Dokumentai (1). Bendrųjų programų įvadas ir Kompetencijų raidos aprašas

Nacionalinė švietimo agentūra organizavo renginių ciklą, skirtą aptarti atnaujintų Bendrųjų programų įgyvendinimo rekomendacijų panaudojimo galimybes 2022–2023 m. m. Iš viso įvyko 20 renginių pagal mokomuosius dalykus (vykusių renginių tvarkaraštis [čia >](#)). Renginių metu buvo pristatomos konkretaus mokomojo dalyko ugdymo turinio kaitos aktualijos, įgyvendinimo galimybės, dalijamasi sėkmingos praktikos geraisiais pavyzdžiais, aptariami brandos egzaminų rezultatai. **Vykusių renginių įrašus peržiūrėti galima [čia >](#).**

Bendrųjų programų įvadas (PATVIRTINTA. Įsakymas)

Kompetencijų raidos aprašas (PATVIRTINTA. Įsakymas)

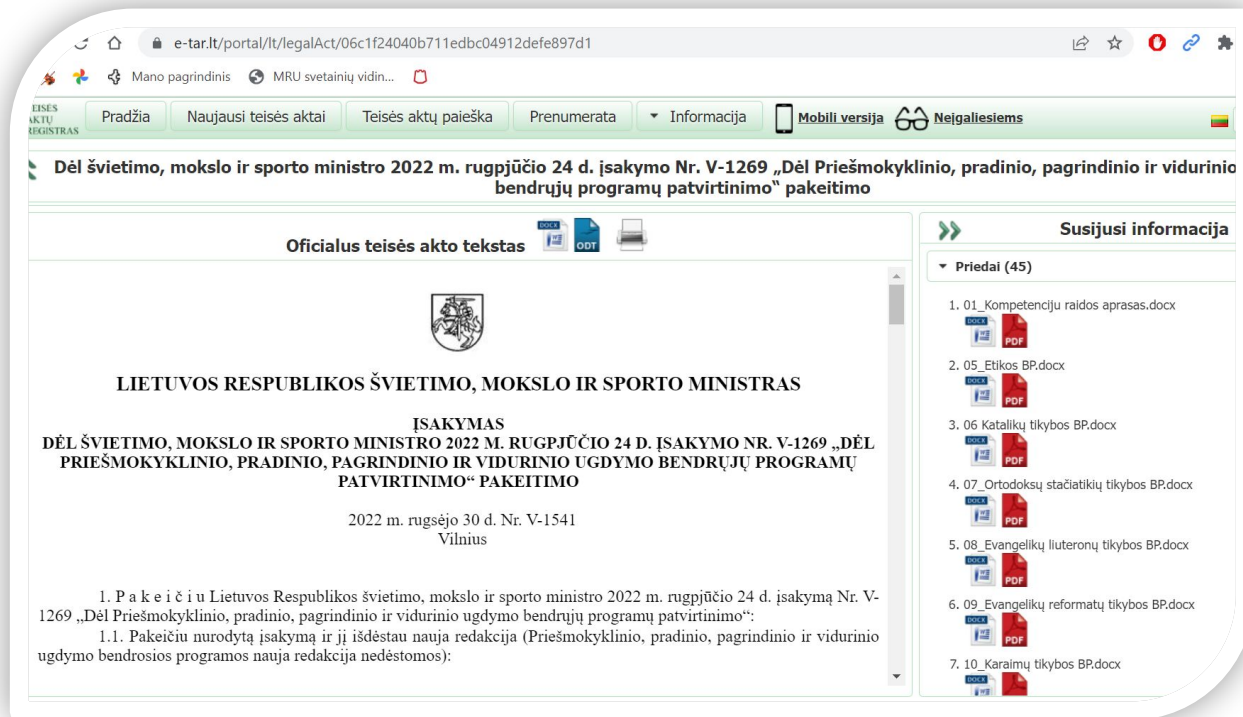

<https://www.emokykla.lt/bendrasis/bendrosios-programos/atnaujintos-bendrosios-programos>

BP įgyvendinimo rekomendacijos. Renginių įrašai:

https://www.youtube.com/playlist?list=PLb3M6Z90Z4rRf8MMXfrKj_2hWIkqxN9N7

Dokumentai (2). Bendrosios programos

The screenshot shows a web browser window with the URL [e-tar.lt/portal/lt/legalAct/06c1f24040b711edbc04912defe897d1](https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/06c1f24040b711edbc04912defe897d1). The page title is "Dėl švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. rugpjūčio 24 d. įsakymo Nr. V-1269 „Dėl Priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio bendrųjų programų patvirtinimo“ pakeitimo". The main content area displays the text of the official act, including the Lithuanian coat of arms, the title "LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTRAS", and the subject "ĮSAKYMAS DĖL ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTRO 2022 M. RUGPJŪČIO 24 D. ĮSAKYMO NR. V-1269 „DĖL PRIEŠMOKYKLINIO, PRADINIO, PAGRINDINIO IR VIDURINIO UGDYMO BENDRŲJŲ PROGRAMŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO". The date and location are "2022 m. rugsėjo 30 d. Nr. V-1541 Vilnius". The act states that the 2022 act is amended and replaced by a new redaction. A sidebar on the right titled "Susijusi informacija" lists 45 attachments, with the first seven visible: 01_Kompetenciju raidos aprasas.docx, 05_Etikos BP.docx, 06_Katalikų tikybos BP.docx, 07_Ortodoksų stačiatikių tikybos BP.docx, 08_Evangelikų Iluteronų tikybos BP.docx, 09_Evangelikų reformatų tikybos BP.docx, and 10_Karaimų tikybos BP.docx.

Oficialus teisės akto tekstas

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTRAS

ĮSAKYMAS
DĖL ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTRO 2022 M. RUGPJŪČIO 24 D. ĮSAKYMO NR. V-1269 „DĖL PRIEŠMOKYKLINIO, PRADINIO, PAGRINDINIO IR VIDURINIO UGDYMO BENDRŲJŲ PROGRAMŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2022 m. rugsėjo 30 d. Nr. V-1541
Vilnius

1. P a k e i č i u Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. rugpjūčio 24 d. įsakymą Nr. V-1269 „Dėl Priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“:

1.1. Pakeičiu nurodytą įsakymą ir jį išdėstau nauja redakcija (Priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrosios programos nauja redakcija nedėstomos):

Susijusi informacija

Priedai (45)

- 01_Kompetenciju raidos aprasas.docx
- 05_Etikos BP.docx
- 06_Katalikų tikybos BP.docx
- 07_Ortodoksų stačiatikių tikybos BP.docx
- 08_Evangelikų Iluteronų tikybos BP.docx
- 09_Evangelikų reformatų tikybos BP.docx
- 10_Karaimų tikybos BP.docx

<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/06c1f24040b711edbc04912defe897d1>

Renginių įrašai UTA tema

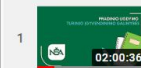
(vadovams, mokytojams, ekspertams, tėvams, socialiniams partneriams)

https://www.youtube.com/playlist?list=PLb3M6Z9OZ4rRf8MMXfrKj_2hWIkqxN9N7

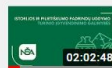
Bendrijų programų įgyvendinimo rekomendacijų panaudojimo galimybės 2022–2023 m. m.

17 vaizdo įrašų • 735 views • Paskutinį kartą atnaujinta 2022-09-22

1 Pradinio ugdymo turinio įgyvendinimo galimybės

Nacionalinė švietimo agentūra

2 Istorijos ir pilietiškumo pagrindų ugdymo turinio įgyvendinimo galimybės

Nacionalinė švietimo agentūra

3 Lietuvių kalbos ir literatūros ugdymo turinio įgyvendinimo galimybės

Nacionalinė švietimo agentūra

4 Lietuvių kalbos ir literatūros (5–10 kl.) bendrosios programos pristatymas

Nacionalinė švietimo agentūra

5 Priešmokyklinio ugdymo turinio įgyvendinimo galimybės: kaip dirbsime?

Nacionalinė švietimo agentūra

Užsienio konsultacijos

UŽ

PRADŽIA / UŽSIENIO KONSULTACIJOS

ATNAUJINTO UGDYMO TURINIO DIEGIMO KONSULTACIJOS (1 tema)

Naujienos nuorodos

2022 m. rugpjūčio 24 d. Chris Tweedale ir jo komandos 1 temos „Dalyko naujo turinio mokymo rekomendacijų įgyvendinimo būdai / principai“ 1 konsultacijos „Ugdymo turinio reformos Lietuvoje įgyvendinimo pagrindimas ir principai“ medžiaga:

- nacionalinio lygmens pranešimai (konsultacijų įrašas ; RP atnaujinimas ; atnaujinimo eiga);
- užsienio ekspertų pranešimai (anglų kalba ir lietuvių kalba);
- konsultacijos įrašas >>>>

2022 m. rugpjūčio 31 d. Chris Tweedale ir jo komandos 1 temos „Dalyko naujo turinio mokymo rekomendacijų įgyvendinimo būdai / principai“ 2 konsultacijos „Vadovavimas mokymui ir mokymuisi vykdančios mokymo programos reformą, jūsų, kaip direktoriaus, vaidmuo“ medžiaga:

- užsienio ekspertų pranešimai (anglų kalba ir lietuvių kalba);
- konsultacijos įrašas (anglų k.) >>>>

2022 m. rugsėjo 9 d. Chris Tweedale ir jo komandos 1 temos „Dalyko naujo turinio mokymo rekomendacijų įgyvendinimo būdai / principai“ 3 konsultacijos „Dalyko naujo turinio mokymo rekomendacijų įgyvendinimo būdai / principai“ „Bendravimas“ medžiaga:

- užsienio ekspertų pranešimai (anglų kalba ir lietuvių kalba);
- konsultacijos įrašas >>>>

<https://www.mokykla2030.lt/uzsienio-patirtis-2/>

Nuo ko pradėti - strategija

Tikslas: pasiruošti UTA įgyvendinimui mokykloje.

Uždaviniai:

1. Sudaryti ir įveiklinti UTA komandą mokykloje.
2. Parengti veiksmų planą
3. Atlikti situacijos įsivertinimą.
4. Sudaryti sąlygas UTA diegimui.
5. Vykdyti pasiruošimo proceso stebėseną.

Veiksmų plano pavyzdys mokyklai:

<https://docs.google.com/document/d/12L3ER-oNtL-X4-ac8fui270zpCROP4Yq7fl24gqvG7A/edit?usp=sharing>

UTA planas mokyklai

Tikslas: pasiruošti UTA įgyvendinimui mokykloje.

Uždaviniai:

1. Sudaryti ir įveiklinti UTA komandą mokykloje.
2. Parengti veiksmų laiko juostą UTA pasiruošimui ir įgyvendinimui.
3. Atlikti situacijos įsivertinimą.
4. Sudaryti sąlygas UTA diegimui.
5. Vykdyti pasiruošimo proceso stebėseną.

	Priemonė	Šios priemonės poreikio pagrindimas	Būtinai reikalingi resursai	Atsakingi už įgyvendinimą	Metodinė pagalba ir naudinga informacija priemonės įgyvendinimui
1	UTA komandos sudarymas (partneriai, komanda)	<ul style="list-style-type: none">• UTA koordinavimo užtikrinimui• Sklandžiam UTA įgyvendinimui• Bendruomenės telkimui• Tinklaveikos kūrimui	Žmogiškieji ištekliai, Konsultantai (NSA, Švietimo pagalbos įstaigos, kt.)	Mokyktos vadovas / pavaduotojas	<ul style="list-style-type: none">• Kaip veikti diegiant atnaujintas BP• Pasirengimo diegti atnaujintas bendrąsias programas įsivertinimo kriterijai• Kaip veikti mokyklai rengiantis UTA• Įtrauktis veiksmų planas

UTA komanda

Sudėtis

Mokyklos direktorius, direktoriaus pavaduotojai ugdymui, įstaigos metodinės tarybos nariai, švietimo pagalbos specialistas, **tėvų, mokinių atstovai.**

Statusas

Komandos sudėtis ir narių atsakomybės bei funkcijos tvirtinamos ugdymo įstaigos direktoriaus įsakymu.

Veikimo principai

Atvirumas ir įsipareigojimas palaikyti pokyčius, sistemingas bendravimas ir bendradarbiavimas su mokyklos bendruomene, su savivaldybės atnaujiamo UTA komanda, kitomis ugdymo įstaigomis.

Bendradarbiaujančios šalys

UTA įgyvendinimo komanda koordinuoja UTA įgyvendinimą mokykloje, teikia informaciją mokyklos bendruomenei, palaiko ryšius su socialiniais partneriais, NVO. UTA komanda veikia kartu su UTA komanda savivaldybėje, bendradarbiauja su švietimo pagalbos įstaiga / įstaigomis.

Misija

Vykdyti kokybišką ir laiku teikiamos informacijos sklaidą, palaikyti ryšį su savivaldybės UTA komanda, kitomis ugdymo įstaigomis ir jų komandomis; vertinti vidinį potencialą ir informaciją; planuoti išteklius; stebėti diegimo procesų apimtį ir kokybę mokykloje; padėti mokytojams diegti patobulinimus, reikalingus mokinių kompetencijoms ugdyti.

4

Lyderystė, pasitikėjimas, atsakomybė, įsipareigojimas, ryšys, augimas, dalyvavimas, mokymasis, saugumas

Rekomendacijos aiškiai komunikacijai

Sukurti švietimo padalinio, mokyklos interneto svetainėje **puslapį**, skirtą UTA įgyvendinimui.

Turinys:

1. UTA komandos sudėtis, vadovo įsakymas.
2. UTA veiksmų **planas**, laiko juosta.
3. **Paaiškinimai**, kodėl būtina atnaujinti ugdymo turinį.
4. UTA reglamentuojantys **dokumentai**.
5. Vykusių ar planuojama **renginių sklaida**.
6. **Naudingos nuorodos UTA tema** (rasite šio pristatymo pabaigoje)

Komunikacijos plano mokyklai pavyzdys:

https://docs.google.com/spreadsheets/d/1R1aigMbrE3P_osbptt5DbGe3d7FLObLx/edit?usp=sharing&ouid=101040787861246623766&rtpof=true&sd=true

Ugdymo turinio
atnaujinimo (UTA)
įgyvendinimas

Vizualizacijos įrankiai bendram darbui, viešinimui, komunikacijai

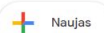
Vizualizacijos ir bendro darbo įrankiai:

- Canva
- Google doc

diskas

leškoti Diske

Naujas

Mano Diskas ▾

Mano Diskas

Siūloma

Kompiuteriai

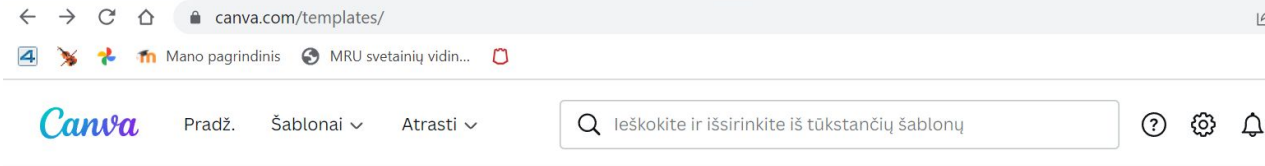
Pasirengimas ugdymo turinio atnaujinimui

Bendrinama su manimi

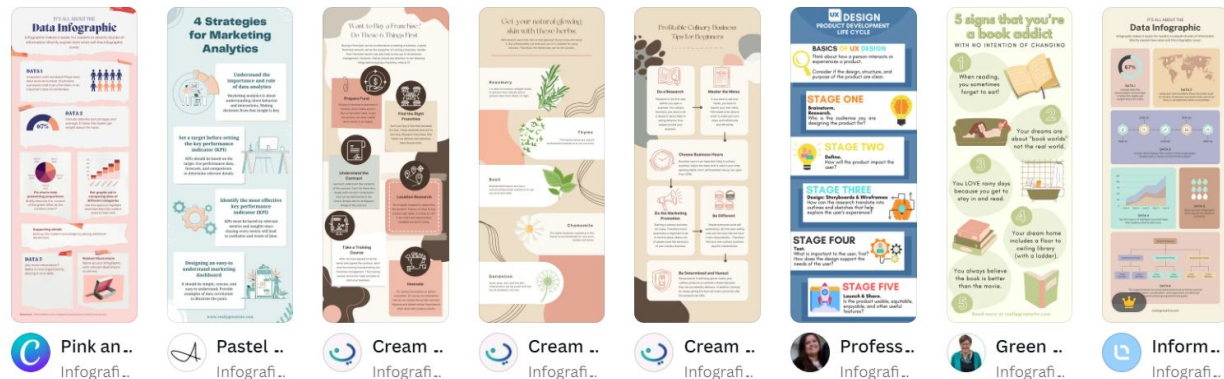
Naujaisi

Pažymėta žvaigždute

Pasirengimas ugdymo tu...
Jūs dažniausiai atidarėte

Įkvėpta jūsų paskiausio dizaino

Situacijos įsivertinimas ir stebėsena.

Švietimo padaliniui, švietimo pagalbos įstaigai, mokyklai

www.mokykla2030.lt/wp-content/uploads/2021/10/PASIRENGIMO-DIEGTI-ATNAUJINTAS-BENDRĄSIAS-PROGRAMAS-ISIVERTINIMO-KRITERIJAI_v13-s-u-priedais.pdf

Kaip sudaryti sąlygas UTA diegimui

- **Kvalifikacijos tobulinimas** (švietimo pagalbos įstaigų misija).
- **Ugdymo priemonių ir aplinkų atnaujinimas** (savivaldybės, mokyklos vaidmuo).
- **Specialistų užtikrinimas, pritraukimas** (savivaldybės, mokyklos specialistų pritraukimo strategija, priemonės).
- **Komunikacijos ir socialinės partnerystės planas.**

Komunikacijos plano mokyklai pavyzdys:

https://docs.google.com/spreadsheets/d/1R1aigMbrE3P_osbptt5DbGe3d7FLObLx/edit?usp=sharing&oid=101040787861246623766&rtoref=true&sd=true

Socialinė partnerystė - tinklaveika

Klausimai man ir mano bendruomenei

- Ar turiu ambicingų darbuotojų, kurie norėtų dalyvauti reformos grupės veikloje?
- Ar yra darbuotojų, kurie aistringai domisi mokymu ir norėtų prisijungti?
- Kiek darbuotojai informuoti apie reformą?
- Kaip gerai informuoti mokiniai, tėvai, socialiniai partneriai?
- Ar yra kitų mokyklų, su kuriomis galėtume bendradarbiauti?
- Ar turime gerosios patirties, kuria galėtume pasidalyti su kitais?
- Kokius mokymus baigė darbuotojai, ką galime pasiūlyti mokykloje?
- Ko pasimokėme iš veiklos tyrime dalyvavusių mokyklų?
- Ar galiu jose apsilankyti, pasikviesti veiklos tyrimo dalyvius pas save?

Užsienio konsultantų patarimai: <https://www.mokykla2030.lt/uzsienio-patirtis-2/>

Projekto skaitmeninio ugdymo turinio kūrimas ir diegimas 2 uždavinio veiklos (1)

PROJEKTO "SKAITMENINIO UGDYMO
TURINIO KŪRIMAS IR DIEGIMAS"
2.1 VEIKLA "METODINĖS PAGALBOS
STEIGĖJAMS TEIKIMAS"

Veiklos metodininkė Kristina Paulikė

2020 m.

SUFORMUOTOS
SAVIVALDYBIŲ
KOMANDOS

Suformuotos 5 savivaldybių (Alytaus m., Druskininkų, Prienų raj., Kazlų Rūdos, Panevėžio raj.) komandos, su kuriomis buvo konsultuojamasi.

ATLIKTA LŪKESČIŲ
TYRIMAS

Atliktas 5 savivaldybių poreikių ir lūkesčių UTA kokybinis tyrimas dėl pasirengimo ugdymo turinio atnaujinimo veikloms poreikių.

PARENGTI
INFOGRAFIKAI IR
KRITERIJŲ LEIDINYS

- Parengti 8 infografikai apie ugdymo turinio atnaujinimo procesus.
- Parengtas leidinys "Pasirengimo diegti atnaujintas bendrąsias programas įsvertinimo kriterijai"

KONSULTACINIAI
RENGINIAI IR
MOKYMŲ TEMŲ
POREIKIO APKLAUSA

- Suformuotos UTA komandos organizavimas savivaldybėse.
- Organizuoti konsultacinius renginius savivaldybių UTA komandoms.
- Atlikta mokymų temų poreikio apklausa

2021 m.

2022 m.

KONSULTACINIAI MOKYMAI "SAVIVALDYBIŲ
KOMANDŲ MOKYMAI IR KONSULTACIJOS
DIEGIANT ATNAUJINTĄ UGDYMO TURINĮ"

1. Svarbiausi atnaujinamo ugdymo turinio aspektai.
2. Strateginis planavimas savivaldybės ir mokyklos lygmeniu diegiant UTA.
3. Pokyčių valdymas savivaldybės ir mokyklos lygmeniu diegiant UTA.
4. Tinklinis komunikavimas, bendradarbiavimas, viešinimas švietime.

KONSULTACINIŲ MOKYMŲ TIKSLAS

Teikti steigėjams metodinę pagalbą bei padėti pasirušti sėkmingam ugdymo turinio įgyvendinimui bei kartu su savivaldybių komandomis atrasti geriausius sprendimus atnaujintam ugdymo turiniui "atvesti iki mokinio".

REZULTATAI

- Parengti pavyzdiniai UTA planai švietimo skyriui, švietimo centrui ir mokyklai.
- Savivaldybės pasirengė tinklaveikos žemėlapius.
- Įsisavinti pagrindiniai pokyčių valdymo ir komunikacijos švietime principai.

SAVIVALDYBIŲ UTA KOMANDOS
VYKDO MOKYTOJŲ ATRANKĄ
MOKYMAMS

UTA KOMANDŲ KONSULTACIJOS,
REGIONINIAIS SUSITIKIMAI

2022 - 2023 m.

www.mokykla2030.lt/pagalba-savivaldybems-ir-mokykloms/

Projekto skaitmeninio ugdymo turinio kūrimas ir diegimas 2 uždavinio veiklos (2)

PROJEKTO "SKAITMENINIO UGDYMO
TURINIO KŪRIMAS IR DIEGIMAS"
2.2 VEIKLA "METODINĖS PAGALBOS
MOKYKLOMS, ĮGYVENDINANČIOMS
ATNAUJINTĄ UGDYMO TURINĮ, TEIKIMAS"

Veiklos metodininkai

Kristina Paulikė

Elmyra Jurkšaitienė

Erikas Griškevičius

2022 m. rugpjūtis-spalis

MOKYMŲ PROGRAMŲ IR
MEDŽIAGOS RENGIMAS

- Rengiamos mokymų programos, redaguojamos ir šiuo metu teikiamos vertinimui.
- Rengiama mokymų medžiaga.
- Formuojamas mokymų tvarkaraštis.

MOKYTOJŲ
ATRANKA

Savivaldybių UTA
komandos vykdo
mokytojų atranką pagal
parengtas rekomendacijas
ir nustatytas kvotas.
Viso - 5000 dalyvių, 165
grupės)

2022 m. spalį

VEIKLOS KOMANDOS
FORMAVIMAS (SPALIS)

- VMA administratoriai, Moodle skaitmeninių priemonių kūrėjai
- Lektoriai
- Mokymų administratoriai

2022-2023 m.

NUOTOLINIAI MOKYMAI (NUO LAPKRIČIO)

Mokymų programos temos (27-28 mokymų programos mokytojams dalykininkams):

- 1 tema. Kas naujo švietime? (Bendra visų dalykų mokytojams, 8 ak. val.)
- 2 tema. Mokomojo dalyko programa ir metodinės įgyvendinimo rekomendacijos. (Atskira dalykų mokytojams, 8 ak. val.)
- 3 tema. Pamokos planavimas ir organizavimas ugdant kompetencijas. I dalis. (Atskira dalykų mokytojams, 8 ak. val.)
- 4 tema. Pamokos planavimas ir organizavimas ugdant kompetencijas. II dalis. (Atskira dalykų mokytojams, 8 ak. val.)
- 5 tema. Mokomojo dalyko vertinimo ypatumai. (Atskira dalykų mokytojams, 8 ak. val.)
- 6 tema. Įtrauktis ir švietimo pagalba. (Bendra visų dalykų mokytojams, 8 ak. val.)

Naudinga informacija

- **Bendrosios programos (patvirtintos (2022-09-30):** <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/06c1f24040b711edbc04912defe897d1>
- Bakonis, E. (2017). Ugdymo turinio kaita: kas lemia sėkmę? Švietimo problemos analizė,4(160). https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2021/10/Ugdymo-turinio-kaita_spaudai.pdf
- Bruzgelevičienė, R. (2020). Ugdymo turinio kūrimas mokyklos lygmeniu: galimybės ir iššūkiai. Vilnius: Nacionalinė švietimo agentūra. https://smsm.lrv.lt/uploads/smsm/documents/files/teisine_informacija/ugdymo-turinio-kurimas-mokykliniu-lygmeniu-ramute-bruzgeleviciene.pdf
- Lambert, L. (2011). Lyderystės gebėjimai ir tvari mokyklų pažanga. Vilnius: Švietimo aprūpinimo centras.
- Nacionalinė švietimo agentūra (2021). Teminiai infografikai. <https://www.mokykla2030.lt/infografikai/>
- Nacionalinė švietimo agentūra (2021). Pasirengimo diegti atnaujintas bendrąsias programas įsivertinimo kriterijai. https://www.mokykla2030.lt/wp-content/uploads/2021/10/PASIRENGIMO-DIEGTI-ATNAUJINTAS-BENDRASIAS-PROGRAMAS-IVERTINIMO-KRITERIJAI_v13-su-priedais.pdf
- Nacionalinė švietimo agentūra (2022). Rekomendacijos dėl atnaujintų bendrųjų programų pritaikymo specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams. <https://www.emokykla.lt/bendrasis/bendrosios-programos/atnaujintos-bendrosios-programos>
- Nacionalinė švietimo agentūra (2022). Mokyklų pasirengimo diegti atnaujintas pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrąsias programas veiklos tyrimo ataskaita. <https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2022/06/Tyrimo-ataskaita-2022-06-10.pdf>
- Paulikė, K. (2022). Kaip mokyklai sėkmingai pasiruošti ugdymo turinio atnaujinimui. www.svietimonaujienos.lt/kaip-mokyklai-sekmingai-pasiruosti-ugdymo-turinio-atnaujinimui/
- Tėvams apie UTA. https://docs.google.com/presentation/d/17Pofbe6LaKyRg0318KlTc_sljVWWEqe_/edit?usp=sharing&oid=101040787861246623766&rtpof=true&sd=true
- www.mokykla2030.lt

*„Nvertinkite dienos pagal derlių,
kurį pavyko nuimti, vertinkite ją
pagal tai, ką pavyko pasodinti.“*

*Robertas Louisas Stevensonas (britų
rašytojas, romano „Lobų sala“ autorius)*

